

Priroda uživo

Hrvatsko prirodoslovno društvo organizira predavanje:

prof. dr. sc. Bruno Tomljenović

Geološka građa u pojedinim područjima Hrvatske i njen postanak

Knjižnica i čitaonica Bogdana Ogrizovića, Preradovićeve 5, Zagreb
8. prosinca 2022. s početkom u 18:00

Područje Hrvatske geološki je izrazito kompleksno jer ga izgrađuju stijene koje se razlikuju po vrsti, starosti, prvotnom mjestu postanka kao i po svom današnjem položaju u strukturno-geološkoj građi toga područja. Područje koje je jugozapadno od doline rijeke Save nalazi se u planinskom lancu Dinarida koji je nastao kompresijskim tektonskim pokretima od sredine jure do kraja paleogena (prije oko 160 – 23 mil. god.), zbog konvergentnog kretanja Afričke ploče i Jadranske mikroploče prema Euroazijskoj ploči. Tim je konvergentnim kretanjem postupno zatvoren sjeverni ogranak Neotethyskog oceana, pri čemu je i jedan dio stijena toga oceana ugrađen u planinski lanac Dinarida, a Jadranska mikroploča i tektonski mega-blok Tisia-Dacia s Euroazijske ploče dovedeni su u izravni kontakt i koliziju duž Savske suturne zone u dijelu od Zagreba do Beograda. Područje Hrvatske sjeveroistočno od doline rijeke Save pripada Panonskom bazenu koji je nastao ekstenzijskim tektonskim pokretima tijekom miocena (prije oko 23 – 5 mil. god.). Tim je pokretima u ovom dijelu Hrvatske nastao niz manjih taložnih bazena, ali i prostrane duboke depresije poput Savske, Dravske i Slavonsko-srijemske depresije u kojima su taložene riječne, jezerske, a dijelom i marine naslage. Najvećim su dijelom te naslage skrivene pod površinom, ali ih lokalno nalazimo i na površini zbog najmlađih i danas još uvijek aktivnih kompresijskih tektonskih pokreta. Ti su pokreti, također, posljedica i danas aktivne konvergencije Jadranske mikroploče prema Euroazijskoj ploči od oko 3 do 5 mm/god., a izravni su dokaz njihove aktivnosti i nedavno zabilježeni potresi u Zagrebu i u Petrinji.

U predavanju će biti prikazani neki rezultati strukturno-geoloških analiza u odabranim područjima u Hrvatskoj, i to u dijelu Jadranskog podmorja, obalnog pojasa i njegova zaleđa kao i u području Panonskog bazena. Te nam analize pružaju odgovore na pitanja poput: Može li se pouzdano odrediti, i na temelju kojih podataka i istraživačkih potupaka, tako kompleksna geološka građa? Je li strukturna građa planinskoga lanca Dinarida jednaka u svim njegovim dijelovima? Zašto nam je važno poznavanje geološke građe podzemlja i kako to znanje koristimo?

